

SATAKUNNAN SAIRAANHOITOPPIIRIN KUNTAYHTYMÄ SÄÄDÖSKOKOELMA

Yhtymävaltuuston 3. päivänä kesäkuuta 2019 / § 15 hyväksymä

1.09 SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN PERUSTEET 1.7.2019 LUKIEN

1. Yleistä

Kuntalain (410/2015) 4 luvun 14 §:n mukaan valtuusto päättää sairaanhoitopiirikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Hyvin toimiva johtamis- ja hallintojärjestelmä yhdessä asianmukaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kanssa takaavat riittävän varmuuden tehokkaasta, tuloksellisesta ja päätettyjen tavoitteiden mukaisesta toiminnasta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukainen järjestäminen koskee kaikkia Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymään ja sen konserniin kuuluvia toimielimiä ja tilivelvollista johtoa. Sisäinen valvonta on osa konsernin johtamisjärjestelmää ja sen avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskienhallinnan tuloksellisuutta. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat olennainen osa johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on havaita, analysoida ja pyrkiä kokonaisvaltaisesti hallitsemaan toimintaan liittyviä mahdollisia riskejä sekä hyödyntämään mahdollisuuksia toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi.

2. Sairaanhoitopiirin sisäinen valvonta ja tilivelvollisuus

Riittävä valvonta on välttämätön edellytys sairaanhoitopiirin toiminnan luotettavuudelle. *Valvonta* muodostuu *ulkoisesta* ja *sisäisestä valvonnasta*, jotka yhdessä varmistavat valvonnan riittävyyden.

Ulkoisesta valvonnasta vastaavat *tarkastuslautakunta* ja *tilintarkastaja*. Ulkoisen valvonnan järjestämisestä säädetään tarkemmin hallintosäännössä.

Sisäisen valvonnan järjestäminen on sairaanhoitopiirin *yhtymähallituksen* vastuulla, mutta sisäistä valvontaa suorittavat *tilivelvollisten ja vastuuyksiköiden esimiesten lisäksi koko sairaanhoitopiirin henkilöstö*.

Sisäinen valvonta on johdon apuväline. *Sisäisestä valvonnasta vastaavat ensisijaisesti kaikki tilivelvolliset*. Tilivelvolliset viranomaiset yhtymävaltuusto nimeää tilikausittain ao. varainhoitovuoden talousarviossa.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain mukainen tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi ja että häneen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus. Tilivelvolliselta voidaan evätä vastuuvapaus sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä.

Toimialueilla ja liikelaitoksessa ensisijainen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta on *toimialueiden-, liikelaitoksen- ja vastuualueiden johtajilla sekä vastuuyksiköiden esimiehillä*.

Sisäinen tarkastus toimii *sairaanhoitopiirin johtajan* alaisuudessa. Tarkastuslautakunta voi antaa resursseja sisäisen tarkastuksen toteuttamiseksi.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida sairaanhoitopiiriin ja erikseen sovittaessa myös sairaanhoitopiiriin tytäryhtiöiden johtamis- ja hallintojärjestelmien, riskienhallintajärjestelmän, sisäisen valvonnan riittävyyttä ja asianmukaisuutta. Sisäinen tarkastus ei osallistu päätöksentekoon eikä päätösten täytäntöönpanoon. Sen olemassaolo ei vähennä *johtajien ja esimiesten* velvollisuutta luoda riittävää ja toimivaa sisäistä valvontajärjestelmää.

3. Riskienhallinta

Riskienhallinnalla ennaltaehkäistään odottamattomia tapahtumia, joilla saattaa olla vakavia seurauksia palvelutoimintaan ja strategisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Sen tavoitteena on myös kehittää toimintaa ja sen taloudellisuutta sekä taata menestyksellisen toiminnan jatkuvuus.

Yhtymähallituksella on vastuu riskienhallinnan periaatteiden luomisesta sekä sen käytännön toteuttamisen organisoinnista ja valvonnasta. Riskienhallinnan onnistumisen varmistamiseksi hallituksen ja johdon tulee sitoutua sen toteuttamiseen.

Sairaanhoitopiirillä on yhtymähallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka. Riskienhallintapolitiikassa yhtymähallitus määrittää sairaanhoitopiiriin riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet sekä käytännön toteuttamisen. Riskienhallintapolitiikka muodostaa yhdessä toimintaohjeiden kanssa kokonaisuuden riskien hallitsemiseksi.

Riskienhallintaa toteutetaan vuosittain sairaanhoitopiiriin talousarvion laadintaprosessin yhteydessä, jolloin määritetään sairaanhoitopiiriin merkittävimmät riskit. Pienemmät riskit hallitaan osana päivittäisjohtamista.

4. Konsernivalvonta

Konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisen järjestämisen vastuu on yhtymähallituksella. Konsernin tytäryhteisöissä kunkin yhteisön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta lainsäädännön ja sairaanhoitopiirin konserniohjeistuksen mukaisesti. Konsernin riskienhallinnan järjestämistä konserniyhteisöissä seurataan konserniohjeen raportointivelvoitteen avulla.

5. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta osana johtamista

Hallitus ja sairaanhoitopiirin johtaja vastaavat siitä, että sairaanhoitopiirillä on hyvän johtamis- ja hallintotavan mukainen johtamisjärjestelmä ja että sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät menettelytavat ja organisaation eri toimijoiden toimivalta, velvoitteet ja vastuut on hyväksytty.

Hyvään johtamis- ja hallintotapaan kuuluu lainmukaisuus, toiminnan läpinäkyvyys ja päätösten perustuminen riittäviin ja asianmukaisiin vaihtoehtoihin ja selvityksiin sekä päätösten toimeenpanon seuranta.

Yhtymähallitus hyväksyy tarkentavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet.

6. Ohjeen voimaantulo

Tämä ohje astuu voimaan 1.7.2019 lukien, ja se korvaa yhtymävaltuuston 11.11.2013 / 37 § hyväksymän ohjeen "Hyvä johtamis- ja hallintotapa; sisäinen valvonta ja riskienhallinta Satakunnan sairaanhoitopiirissä 1.1.2014 lukien."